

**"MJESTO I ULOGA KOLPOSKOPIJE U RANOJ DIJAGNOZI I
PREVENCIJI NEOPLASTIČKIH PROMJENA VRATA
MATERNICE I DONJEG GENITALNOG TRAKTA"**

Zagreb 14. i 15. prosinca 2006.

■ **KOLPOSKOPSKA KLASIFIKACIJA S
OSVRTOM NA LEZIJE NISKOG I
VISOKOG STUPNJA UZROKOVANE
HPV INFEKCIJOM**

Goran Grubišić

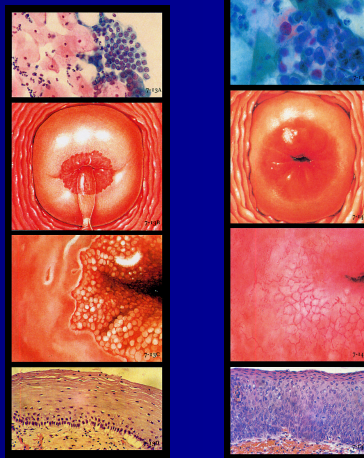
Kolposkopiranje započinjemo

■ **Na temelju citološke
analize**

- (NCI Bethesda System 2001. website
<http://bethesda.2001.cancer.gov>

1. Ovanin-Rakić A, Pajtlar M, Stanković T, Audy-
Jurković S, Ljubojević N, Grubišić G, Kuvačić I.
Klasifikacija citoloških nalaza vrata maternice
«Zagreb 2002». Modifikacija klasifikacija
«Zagreb 1990» i «NCI Bethesda system
2001». Gynaecol Perinatol 2003; 12:148-53.)

■ **i spekuloskopskog
pristupa (elasticitet i
prostranost rodnice i
svodova i procjena
dostupnosti porcije
kolposkopskom
pregledu)**

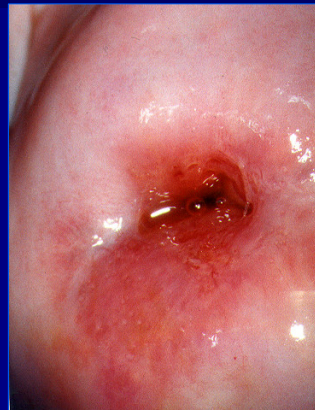
Walker P, Dexeus S, De Palo G, † Barrasso R, Campion M, Girardi F, Jakob C, Roy M International Terminology of Colposcopy: An Updated Report From the International Federation for Cervical Pathology and Colposcopy Obstet Gynecol 2003,101;1: 175- 7

- OSNOVNE NATUKNICE
- 3 VRSTE TZ
- 2 TIPA ACETOBIJELJENJA
- OSTALA PODJELA NA BLAGE I GRUBE PROMJENE -
MOGUĆNOST GRUBOG DIFERENCIRANJA LSIL I
HSIL

I. NORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZ

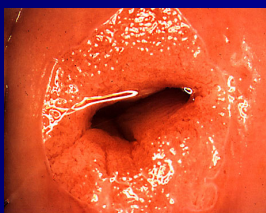
■ A. Originalni pločasti epitel

- Mnogoslojni pločasti epitel je gladak, ružičast, izvorno vezan za vrat maternice i rodnicu.
- Nema identificiranih ostataka cilindričnog epitela kao što je onaj koji izlučuje sluz, te žljezdani otvori i cystes Nabothii.

NORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZ

- **B** Jednoslojni cilindrični epitel proizvodi sluz, polazi kranijalno od endometrija i kaudalno prema mnogoslojnoj pločastom epitelu ili metaplastičkom epitelu. Pri kolposkopiranju nakon primjene octene kiseline područje ima tipičnu "strukturu grozda".

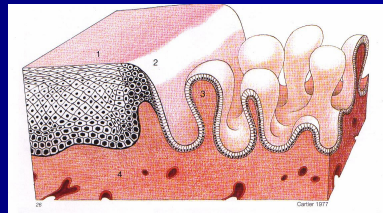
NORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZ

- B. **Cilindrični epitel**
 - Pri kolposkopiji, nakon premazivanja s 3% otopinom octene kiseline, površina poprima oblik grozda.
 - Cilindrični epitel može biti prisutan kako u endocerviksu tako i na porciji, ili čak u rodnici, najčešće u svodovima.

NORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZ

- **Transformacijska zona je područje između izvornog pločastog i izvornog cilindričnog epitela, unutar kojeg se može otkriti različite stupnjeve zrelosti.**

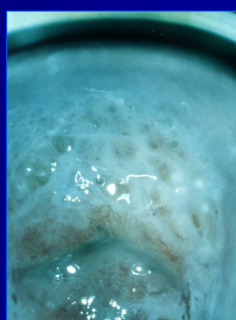
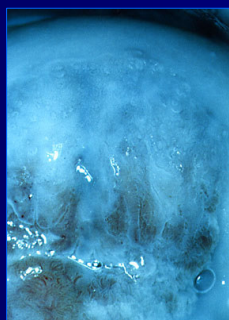
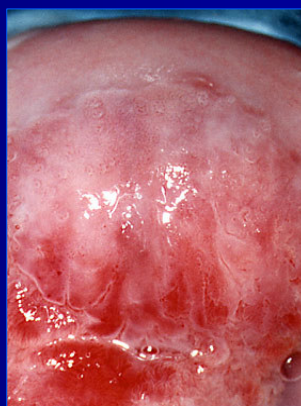
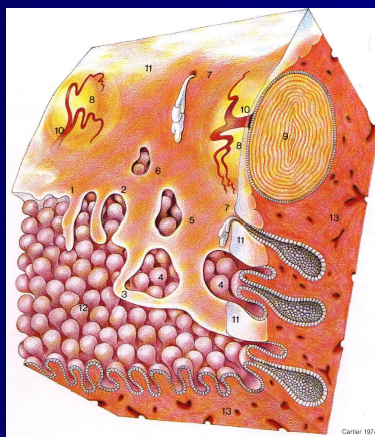

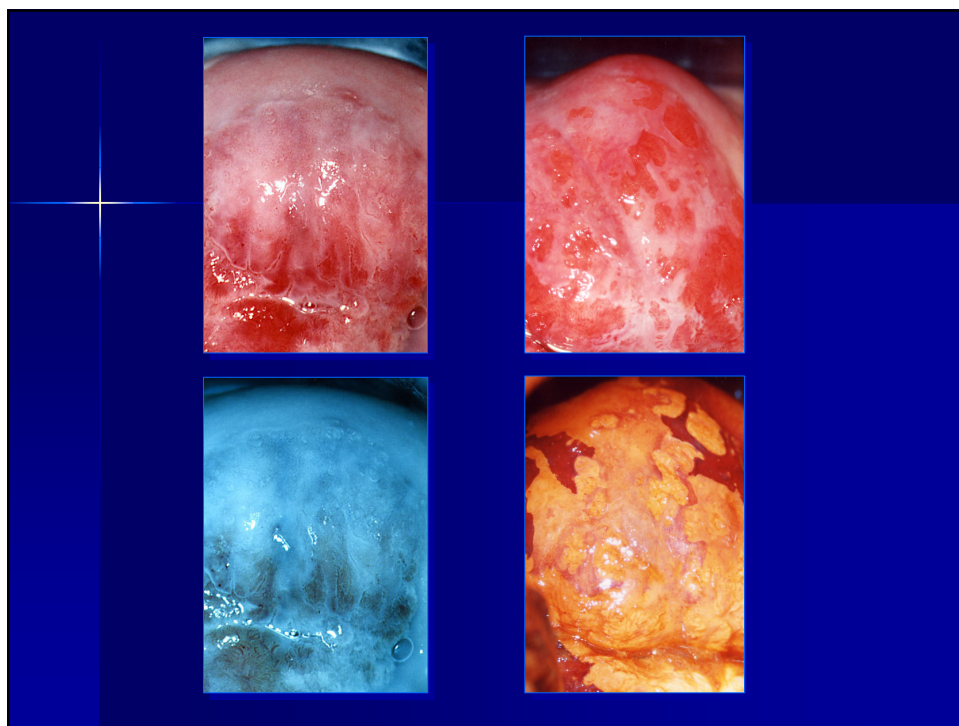
NORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZ

- **C. Normalna zona transformacije**
 - Područje između izvornog mnogoslojno pločastog epitela i cilindričnog epitela.
 - U njemu se može identificirati metaplastični epitel u raznim stupnjevima sazrijevanja (metaplasia = pretvaranje jedne vrste tkiva u drugu kod kroničnih upala ili trajnih podražaja)

NORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZ tzv. stara transformacijska zona

II. ABNORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZI

Acetobijeli epitel

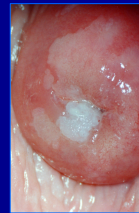
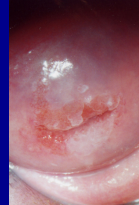
- Spekuloskopski, na površini vrata maternice inficiranog HPV-om, multipla konfluentna polja acetobijeljenja kao patognomonični znak prisutnosti HPV infekcije

ABNORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZI

Acetobijeli epitel

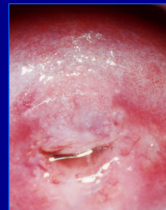
- Nakon premazivanja vrata maternice 3%-5% otopinom octene kiseline prikažu se bijelo "istaknuta područja" visoke gustoće jezgara.

ABNORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZI

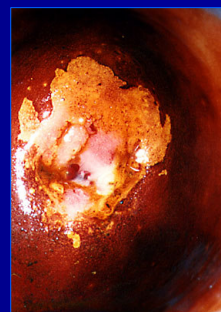
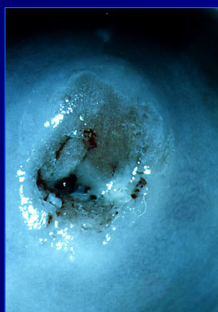
Acetobijeli epitel

- Općenito gledajući, što je acetobijela promjena "gušća", to je uočljivija,
- a što epitel kroz dulje vrijeme zadržava acetobijeljenje, očekujemo jaču intraepitelnu leziju.

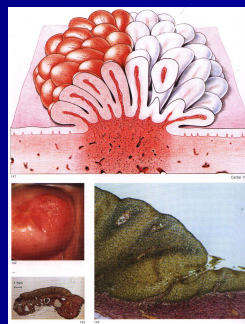

ABNORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZI

- A Unutar zone transformacije
 - 1. **Acetobijeli epitel**
 - a. Spljošten
- Žarišna abnormalna kolposkopska slika koja se javlja nakon premazivanja površine vrata maternice 3% otopinom octene kiseline.

Egzofitični papilom prednje usne vrata maternice i prelazak u CIN

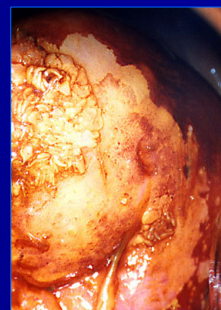
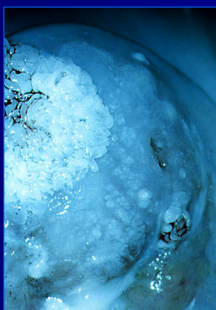
ABNORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZI

■ A Unutar zone transformacije

– 1. **Acetobijeli epitel**

■ a. Papilarni

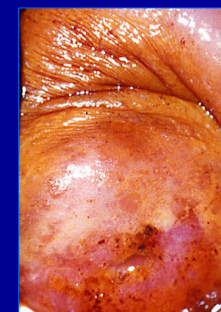
- Prolazni fenomen koji se vidi u područjima povećane gustoće jezgara.
- Vrlo često tu sliku susrećemo kod infekcije vrata maternice human papiloma virusom.
- Ovo se isto tako odnosi i na acetobijele papile.

ABNORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZI

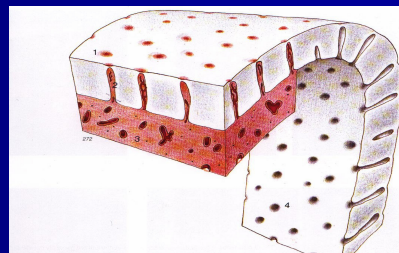
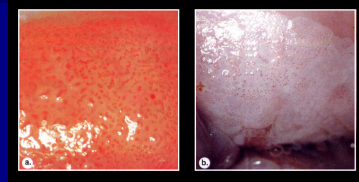
■ 2. **Punktacija**

- Žarišna abnormalna kolposkopska slika u kojoj se kapilare pojavljuju kao točkice. Morfološke studije približile su nam uvid u prostorni raspored pojačanog kapilarnog crteža kao i hiperkeratoze kao pokrivača kroz koji izbijaju kapilarni pupoljasti izdanci.

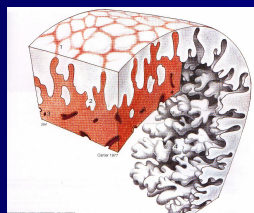

Abnormalni kolposkopski nalaz Punktacija

- **Žarišna abnormalna kolposkopska slika u kojoj se kapilare pojavljuju kao točkice.**

II. Abnormalna kolposkopska slika Mozaik

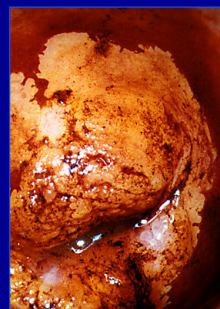

- **Žarišna kolposkopska slika u kojoj se novostvorene krvne žile javljaju kao pravokutna mrežica ili mozaik.**
- *Prisutno acetobijeljenje ukazuje na moguću HPV-infekciju*
- **Poluschematski prikaz krvnožilnog crteža i epitelnog pokrova kod mozaika**

II. ABNORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZI

■ 3. Mozaik

- Žarišna abnormalna kolposkopska slika u kojoj tkivo ima mozaičku sliku. Polja mozaika su međusobno odijeljena crvenkastim granicama.
- Nepravilan kapilarni raspored i hiperkeratoza kao pokrivač kroz koji izbija krvno žilni raspored poput mozaika.

LEUKOPLAKIJA, KERATOZA

- **NOVA
NOMENKLATURA
JE "UBACUJE"
POD MIJEŠANE
NALAZE**

II Abnormalna kolposkopska slika- atipične krvne žile

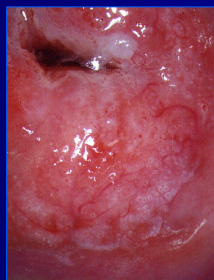
Žarišna abnormalna kolposkopska slika u kojoj abnormalni krvnožilni crtež ne podsjeća ni na punktacije ni na mozaik, ni na fino pravilno grananje krvnih žila,

II. ABNORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZI

■ 6. Atipične krvne žile

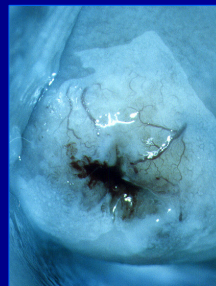
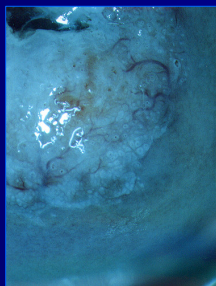
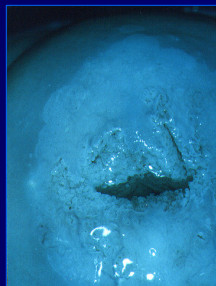
- Kolposkopska slika normalnog krvnožilnog rasporeda su nježne kapilare istog kalibra i intenziteta crvenila. Pravilno je grananje krvnih žila.
- Atipične krvne žile izranjaju kako prije, tako i nakon primjene 3% otopine octene kiseline, u obliku vadičepa, ukosnice, nepravilno se granaju, različitog su kalibra.

II. ABNORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZI

■ 6. Atipične krvne žile

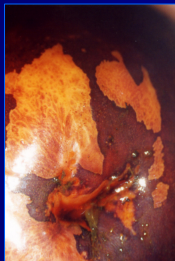
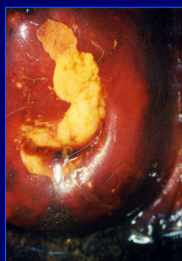
- Često se formiraju tzv. horizontalne krvne žile (neoangiogeneza), a kod najjačih kolposkopskih promjena postoje sasvim bizarni oblici koje ne možemo usporediti ni s jednim do sada navedenim u atipičnoj vaskularizaciji.
- Primjenom zelenog filtra po Kraatzu posebno se dobro uočavaju atipične krvne žile i doživljavamo ih u punom prostornom ispoljavanju.

II. ABNORMALNI KOLPOSKOPSKI NALAZI

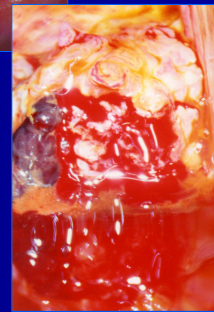
■ 5. Jod negativan epitel

- Zbog poremećaja metabolizma glikogena u stanicama mnogoslojno pločastog epitela ove ne primaju jod.
- Ova se stanja susreću kod abnormalnih kolposkopskih slika. Tada su jod negativna polja uglavnom oštro ograničena od okoline. Moraju biti uključena u bazu konusa ili dijatermijskog ekscizata kod dijagnostičke ili terapijske konizacije, odnosno dijatermijske ekscizije.
- Ostala stanja kod kojih vrat maternice ne prima ili slabo prima jod su stanja hipoestrinemije (peri- i postmenopausis) i upale.

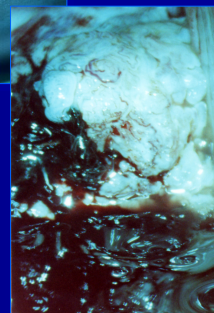
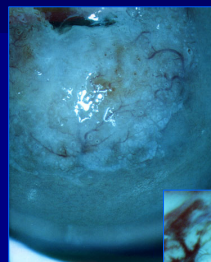
III. KOLPOSKOPSKI SUSPEKTAN INVAZIVNI KARCINOM

- Kolposkopskim pregledom, nakon primjene 3% otopine octene kiseline možemo uočiti slatinastu ili hladetinastu naslagu, najčešće iznad nivoa, prošaranu bizarnim krvnožilnim crtežom.
- Može od okoline biti ograničena oštro ili pokazivati prijelaze, tj. uočavamo normalno tkivo od kojega postoji prijelaz prema kolposkopski suspektom invazivnom karcinomu.

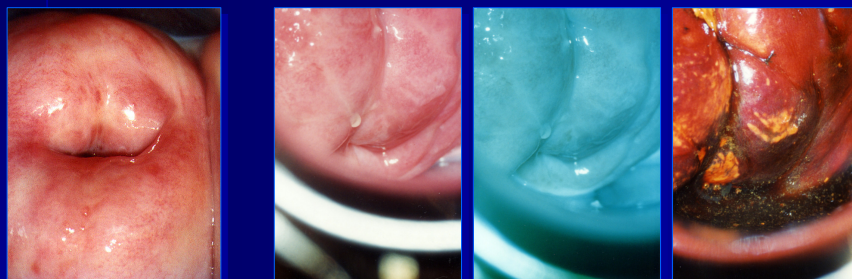
III. KOLPOSKOPSKI SUSPEKTAN INVAZIVNI KARCINOM

- U najtežim slučajevima gotovo je cijeli cerviks zauzet bizarnom, abnormalnom slikom koja upućuje na invazivni karcinom.
- Prema terminologiji II. Svjetskog kongresa za kolposkopiju i cervikalnu patologiju iz Graza, 1975. god. ovu sliku opisujemo u slučajevima kada se radi o jasno invazivnom karcinomu koji još nije prepoznatljiv kod klasičnog kliničkog pregleda u spekulima.

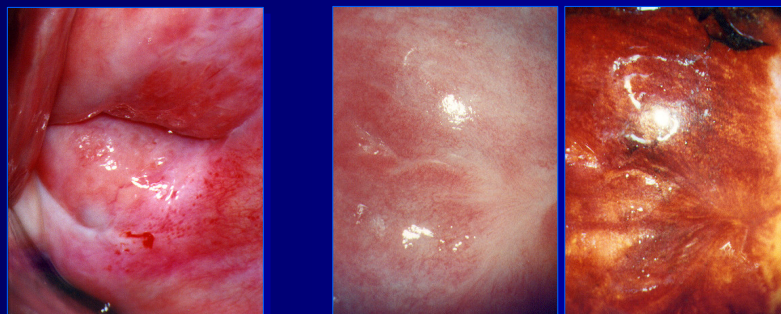
IV. NEZADOVOLJAVAJUĆI KOLPOSKOPSKI NALAZ

A. Skvamokolumnarna granica nije vidljiva

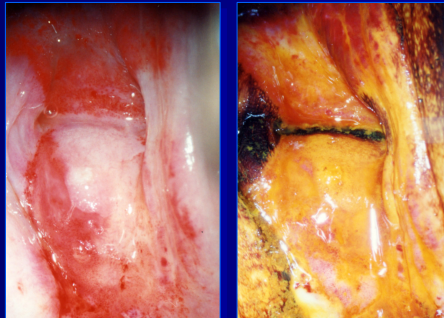
IV. NEZADOVOLJAVAJUĆI KOLPOSKOPSKI NALAZ

B. Jaka upala ili jaka atrofija

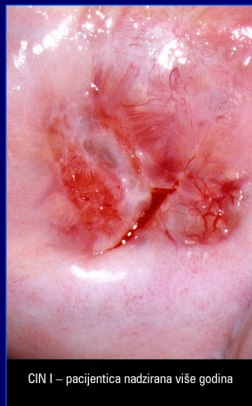
IV. NEZADOVOLJAVAJUĆI KOLPOSKOPSKI NALAZ

- C. Cerviks nije vidljiv (stanje nakon carskog reza, stanje nakon ventrosuspenzije uterusa po Kocheru).

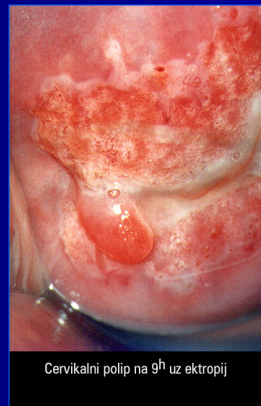

V. MJEŠOVITII, RAZNOLIKI NALAZI

- A. Mikropapilarna površina koja nije acetobijela

CIN I – pacijentica nadzirana više godina

Cervikalni polip na 9^h uz ektropij

V. MJEŠOVITII, RAZNOLIKI NALAZI

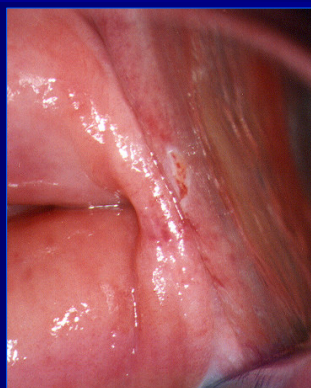
B. Egzofitični kondilom-papilom (egzofitične lezije koje možemo naći unutar ili izvan transformacijske zone)

Kondilom izvan SKG na 6h

V. MJEŠOVITII, RAZNOLIKI NALAZI

E. Ulkus

Ulceracija lijevog lakveara,
suspektna VAIN, sedefasti rub

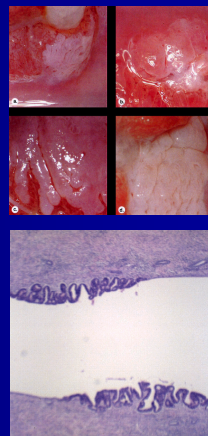
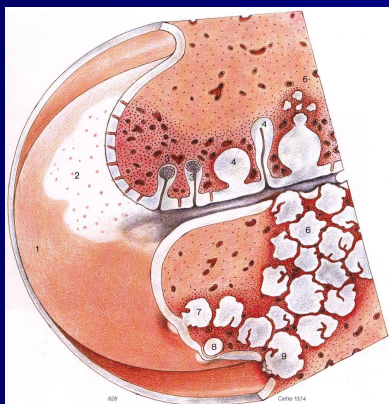
BLAŽE PROMJENE

- Acetobijeli epitel
- Nježni mozaik
- Nježna punktacija
- Tanka leukoplakija

JAČE PROMJENE

- Gusti acetobijeli epitel
- Grubi mozaik
- Gruba punktacija
- Debela leukoplakija
- Atipične krvne žile
- Erozija – ogoljena površina epitela, najčešće uslijed traume

Poseban oprez- grubo acetobijeljenje, punktacije i "ulazak" kolposkopske promjene u endocerviks

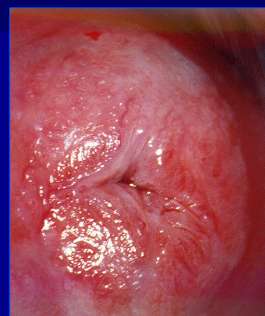
BLAŽE PROMJENE

Blago acetobijeljenje oštro
ograničeno od okoline

Acetobijeljenje u nivou s elementima mozaika
i punktacije na prednjoj usni

Acetobijeljenje iznad nivoa

JAČE PROMJENE

Polipozni acetobijski epitel iznad nivoa
s blažim mozaikom (minor change,
ATZ prvog stupnja)

Kolposkopska slika mozaika, krvine
žile kao kockarska mreža

Punktacija, jače na prednjoj usni

Abnormalna krvine žile

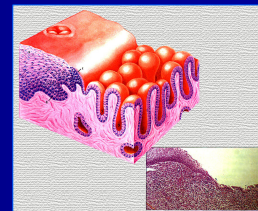
Acetobijeljenje u nivou s elementima mozaika
i punktacije na prednjoj usni

- Nijedna terminologija nije savršena, pa Međunarodni odbor i IFCPC (International Committee of Colposcopy and Cervical Pathology) predstavljaju ovu terminologiju svijetu prakse i znanosti, ginekolozima, patolozima i istraživačima kao razborit kompromis.
- Autori nove terminologije žele potaknuti kliničare, istraživače i izdavače na primjenu ove terminologije u svim komparativnim istraživačkim protokolima.
- Obzirom da nijedna terminologija nije fiksna, autori prihvaćaju mogućnost da će se terminologija mijenjati usvajanjem novih znanstvenih spoznaja.

TIPOVI TRANSFORMACIJSKIH ZONA

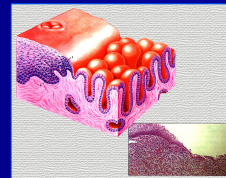
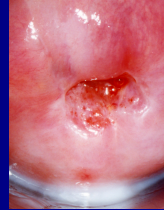
Postoje tri tipa transformacijske zone:

- **Tip 1 transformacijske zone je kompletno ektocervikalan i u potpunosti vidljiv, može površinom biti veći ili manji**

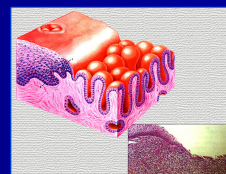
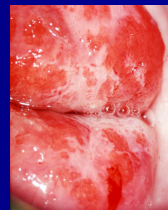
Tipovi zona transformacije (nastavak)

- **Tip 2**
transformacijske
zone ima određenu i
endocervikalnu
komponentu,
potpuno je vidljiva;
ektocervikalna
komponenta može
površinom biti veća
ili manja

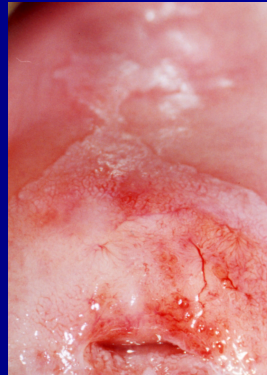
Tipovi zone transformacije (nastavak)

- **Tip 3**
transformacijske
zone ima određenu
endocervikalnu
komponentu koja
nije u potpunosti
vidljiva;
ektocervikalna
komponenta može
površinom biti veća
ili manja

Tipovi zone transformacije (nastavak)

- Kod malog postotka žena može se transformacijska zona širiti u gornju trećinu rodnice, obično izgleda kao trokut ili jezičac u prednjem ili stražnjem forniksu;
- može sadržavati nježnu mozaičku krvnožilnu sliku,

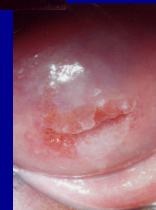
Tipovi zone transformacije (nastavak)

- a nakon primjene Lugolove otopine djelomično ili u cijelosti je jod negativna

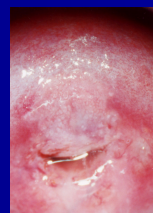
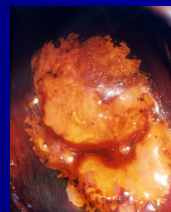
Kolposkopske slike koje ukazuju na intraepitelnu neoplaziju niskog stupnja (minor change, blaga promjena):

- **glatka površina s nepravilnom vanjskom granicom**
- **blago acetobijeljenje koje sporo nastaje i brzo nestaje**

Kolposkopske slike koje ukazuju na intraepitelnu neoplaziju niskog stupnja (minor change, blaga promjena):

- **umjereno, često djelomično jod pozitivno područje "kao pjegicama išarano"**
- **fina punktacija i fini regularni mozaik**

Kolposkopske slike koje ukazuju na
intraepitelnu neoplaziju visokog stupnja
(major change, jaka promjena)

- glatka površina,
ali oštro izražen
vanjski rub

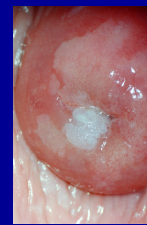
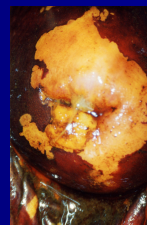

- gusta
acetobijela
promjena, rano
se prikaže i sporo
nestaje; može biti
bijela kao oštriga

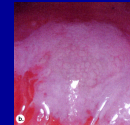
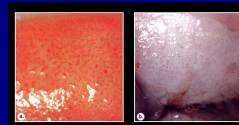

Kolposkopske slike koje ukazuju na
intraepitelnu neoplaziju visokog stupnja
(major change, jaka promjena)

– jod negativno
područje, blago
žuto obojeno na
predhodno
gustom
acetobijelom
epitelu

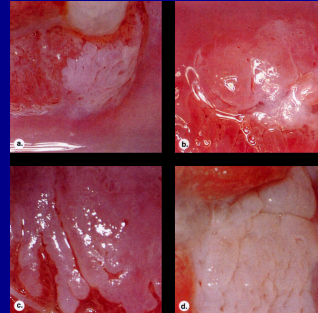

– gruba punktacija
i izrazito
nepravilan
mozaik različitih
oblika

Kolposkopske slike koje ukazuju na intraepitelnu neoplaziju visokog stupnja (major change, jaka promjena)

- gusta acetobijela promjena unutar cilindričnog epitela može ukazivati na glandularnu leziju

III. Kolposkopske slike suspektne na invazivni rak

- neravna površina,
- erozija,
- ulceracija

III. Kolposkopske slike suspektne na invazivni rak

- **gusta
acetobijela
promjena**

Hiperkeratoza stražnje usne – trudnoća.
Suspektne slatinaste naslage, učinjena biopsija

III. Kolposkopske slike suspektne na invazivni rak

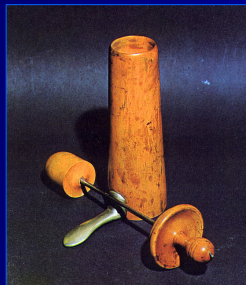
- **prostrana
nepravilna
punktacija i
mozaik**

Vrat maternice u trudnoći od 24 tjedna s izraženom
keratozom i mozaikom

INZISTIRATI NA BIOPSIJI VOĐENOJ KOLPOSKOPOM

KOLPOSKOP U SALU !!

ZAHVALJUJEM NA STRPLJENJU!

